

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/6/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123451850
Dátum vydania rozhodnutia:	22.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6123451850.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: KORMOŠ betónové výrobky, s.r.o., so sídlom Berek 2, 943 60 Nána, IČO: 36 542 105, zastúpený JUDr. Gergely Pšenák, advokát, M. R. Štefánika 30, 940 01 Nové Zámky, proti žalovanému: EXTRABET s.r.o. v konkurze, so sídlom 935 29 Hronské Kľačany 2, IČO: 45 250 065, zastúpený správcom Mgr. Erikom Štorekom, Bezručova 16, 940 02 Nové Zámky, o obnove konania o zaplatenie 7 498,12 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 57Cb/7/2024, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Banská Bystrica.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom zo dňa 16. januára 2024 postúpil spor o obnovu konania Okresnému súdu Nitra, ako súdu kauzálnu príslušnému na konanie v zmysle § 40 v spojení s § 22 písm. d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Svoju nepríslušnosť v spore o obnovu konania Okresný súd Banská Bystrica odôvodnil tým, že v danej obchodnoprávnej veci je sídlo pôvodného žalovaného (žalobcu v spore o obnovu konania) Berek 2, 943 60 Nána (Nitriansky kraj), z čoho vyplýva, že pri existencii kauzálnej príslušnosti podľa § 22 písm. d) je miestne príslušným v danej veci Okresný súd Nitra. Pri kauzálnej príslušnosti konkrétneho súdu je smerodajná miestna príslušnosť v zmysle § 13 a § 15 ods. 1 CSP, ktorá sa vzťahuje na žalovaného (8Ndc/7/2018, 9Ndc/12/2020, 3Ndob/3/2021). Okresný súd Banská Bystrica poukázal, že pri existencii kauzálnej príslušnosti je miestne príslušným súd, ktorý je zároveň kauzálnu príslušným v danej veci. Keďže CSP nemá žiadne špeciálne ustanovenia, podľa ktorých by sa určil kauzálnu príslušný súd v prípade, ak nie je zároveň aj miestne príslušným súdom, určujúcim bude, do ktorého obvodu kauzálnu príslušného súdu spadá inak miestne príslušný súd. Kauzálnu príslušnosť tak v takomto prípade nahradí miestnu príslušnosť (5Ndc/15/2021). Z tohto dôvodu je potrebné vychádzať najskôr z ustanovení CSP upravujúcich miestnu príslušnosť súdov a následne určiť, či takto určený miestne príslušný súd je vo veci súčasne aj kauzálnu príslušný, prípadne do ktorého obvodu kauzálnu príslušného súdu takto určený

miestne príslušný súd spadá.

3. S postúpením veci nesúhlasil Okresný súd Nitra a predložil vec spoločne nadriadenému súdu podľa § 43 ods. 2 CSP. Okresný súd Nitra poukázal, že Okresný súd Banská Bystrica sa v predmetnej veci nesprávne zaoberal kauzálnou príslušnosťou súdov v obchodnoprávných sporoch. Žalobca sa svojou žalobou domáha povolenia obnovy konania, o ktorej v prvej inštancii rozhodoval Okresný súd Banská Bystrica pod sp. zn. 22Up/750/2023, a preto Okresný súd Banská Bystrica mal posudzovať svoju príslušnosť podľa § 410 CSP, v zmysle ktorého je príslušným na prejednanie žaloby na obnovu konania. Okresný súd Nitra zdôraznil, že nemôže konať o žalobách na povolenie obnovy konania týkajúcich sa vecí, ktoré rozhodovali iné okresné sudy.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Nitra a Okresnému súdu Banská Bystrica, vzhľadom na predloženie nesúhlasu Okresného súdu Nitra s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica v zmysle § 43 ods. 2 CSP tento nesúhlas prejednal a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením veci je dôvodný.

5. Podľa § 22 CSP (Príslušnosť v obchodnoprávných sporoch), na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné:

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

6. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

8. Podľa § 43 ods. 2 a 3 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané. Právne účinky spojené s podaním žaloby alebo iného podania zostávajú pri postúpení sporu zachované.

9. Podľa § 410 CSP žalobu na obnovu konania prejedná súd, ktorý o veci rozhodoval v prvej inštancii.

10. Podľa § 2 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) na konanie je kauzálna príslušnosť Okresný súd Banská Bystrica.

11. Podľa § 11 ods. 6 zákona o upomínacom konaní platobný rozkaz, proti ktorému nebol podaný odpor, má účinky právoplatného rozsudku.

12. Podľa § 15 ods. 1 zákona o upomínacom konaní ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije CSP okrem § 126.

13. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že žalobou na obnovu konania napadnuté rozhodnutie je právoplatný platobný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 22Up/750/2023 zo dňa 21. júna

2023 vydaný v upomínacom konaní. Najvyšší súd konštatuje, že na základe preskúmania spisu nemá pochybnosť a súhlasí s právnym názorom Okresného súdu Banská Bystrica, že spor medzi žalobcom a žalovaným je obchodnoprávnou vecou. Podotýka však, že pre tento spor o príslušnosť nejde o relevantnú skutočnosť.

14. Upomínacie konanie upravené v osobitnom zákone o upomínacom konaní je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Jeho účelom je predovšetkým zrýchliť a zefektívniť proces vymáhania peňažných nárokov. Vychádzajúc z § 1 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, je predmetom zákona príslušnosť súdu, postup súdu a postup strán sporu v upomínacom konaní, v ktorom sa rozhodujú spory o peňažných nárokoch uplatnených spôsobom podľa tohto zákona. Právny režim vymáhania pohľadávky v upomínacom konaní so všetkými dôsledkami, ktoré to prináša, si žalobca volí prostredníctvom dispozičného procesného úkonu - návrhu na vydanie platobného rozkazu podľa § 3 a nasl. zákona o upomínacom konaní. Osobitný zákon o upomínacom konaní predstavuje do veľkej miery samostatnú právnu úpravu vymáhania peňažných nárokov so subsidiárnou pôsobnosťou CSP v rozsahu definovanom § 15 ods. 1.

15. Právna úprava upomínacieho konania neupravuje odlišný právny režim uplatňovania občianskoprávných a obchodnoprávných peňažných nárokov. Všetky peňažné nároky uplatnené v upomínacom konaní podliehajú jednotným zákonným pravidlám ich uplatňovania s jednotne definovanou kauzálnou príslušnosťou súdu na rozhodnutie.

16. S poukazom na § 15 ods. 1 je vhodné zákon o upomínacom konaní označiť za lex specialis vo vzťahu k všeobecnej právnej úprave vymáhania peňažných nárokov podľa CSP. Ustanovenia zákona o upomínacom konaní zakladajú osobitnú špeciálnu kauzálnu príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica na všetky upomínacie konania. Kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch upravená § 22 CSP sa v upomínacom konaní v súlade s pravidlom nejasnej derogácie lex specialis derogat legi generali neuplatní.

17. Otázku obnovy konania, ani príslušnosti súdu na rozhodnutie o žalobe na obnovu konania zákon o upomínacom konaní výslovne neupravuje. Vzhľadom na absenciu tejto právnej úpravy je potrebné v súlade s § 15 ods. 1 zákona o upomínacom konaní aplikovať na konanie o žalobe na obnovu upomínacieho konania subsidiárne ustanovenia CSP. Najvyšší súd v súvislosti s uvedeným považuje za dôležité zdôrazniť, že v prípade absencie určitej právnej úpravy v zákone o upomínacom konaní, je nevyhnutné aplikovať ustanovenia CSP len v primeranom rozsahu. Absencia úpravy určitého právneho inštitútu v zákone o upomínacom konaní neznamena en bloc aplikáciu celého CSP na upomínacie konanie, ale len ustanovení týkajúcich sa tých inštitútov, ktorých právna úprava v zákone o upomínacom konaní absentuje.

18. Právna úprava žaloby na obnovu konania je upravená komplexne v druhej hlave štvrtej časti CSP (§ 397 a nasl.). Najvyšší súd k samotnej otázke príslušnosti súdu na rozhodnutie o obnove právoplatne skončeného upomínacieho konania udáva, že príslušnosť súdu je potrebné vyvodiť z § 410 CSP v spojení s § 2 zákona o upomínacom konaní (lex specialis s derogujúcim účinkom vo vzťahu k § 22 CSP). Na rozhodnutie o žalobe na obnovu konania právoplatne skončeného vydaním platobného rozkazu v upomínacom konaní je teda príslušný Okresný súd Banská Bystrica ako súd, ktorý v upomínacom konaní rozhodoval v prvej inštancii z dôvodu jeho kauzálnej príslušnosti podľa zákona o upomínacom konaní.

19. Pre doplnenie najvyšší súd uvádza, že v súlade s princípom hospodárnosti a rýchlosti konania je žiaduce, aby o obnove upomínacieho konania rozhodoval súd, ktorý je ako jediný v sústave súdov kauzálnu príslušným na rozhodovanie v upomínacom konaní. Odvodzovanie príslušnosti súdu pri rozhodovaní o obnove upomínacieho konania od iného ustanovenia CSP, ako od § 410 CSP, najvyšší súd opakovane vo viacerých konaniach vyhodnotil ako nesprávne a príslušným je vždy Okresný súd Banská Bystrica (viď 2Ndc/20/2020, 5Ndc/9/2021, 5Ndc/13/2022, 6Ndc/5/2023, 4Ndc/111/2022 a 9Ndc/16/2022).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.